

YttrandeDatum
2021-03-22Dnr
KFM 1068-2021Finansdepartementet
103 33 Stockholm**En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (SOU 2020:40)**

Fi2020/02978

Generella synpunkter

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) anser att det är viktigt att statsanställda har adekvat utbildning och kompetens för att kunna hantera den många gånger komplexa statstjänstemannarollen. Ansvaret för detta åvilar de enskilda myndigheterna. En gemensam utbildning inom statsförvaltningen skulle dock vara ett bra komplement och kan bidra till både högre kvalitet och effektivitet i den statliga verksamheten om den ges ändamålsenligt innehåll och form.

En gemensam grundutbildning behöver utformas så att den ger statsanställda förmåga att hantera statstjänstemannarollen samtidigt som kostnaden för detta motsvarar nytta till myndigheter och statsförvaltningen. Utbildningen måste också stödja olika yrkeskategoriers utbildningsbehov vid myndigheter med vitt skilda uppdrag och verksamheter.

Kronofogden tillstyrker att det tas fram en gemensam utbildning inom statsförvaltningen men har synpunkter på vissa av Tillitsdelegationens förslag, rekommendationer och bedömningar. I det följande redovisar Kronofogden synpunkter som rör vilka som ska omfattas av lagen och grundutbildningen. Därefter lämnar Kronofogden vissa synpunkter på utbildningens innehåll och form. Berörd del i betänkandet anges i respektive rubrik.

Avsnitt 7.5.1, avsnitt 7.5.2, avsnitt 7.5.3

Kronofogden avstyrker förslagen om att lagen ska gälla för uppdragstagare som utövar ett författningsreglerat uppdrag, praktikanter och samtliga anställda oavsett anställningsform. Utifrån ett kostnads- och nyttoperspektiv framstår det som mer ändamålsenligt och avvägt att endast statsanställda med tillsvidareanställning ska vara skyldiga att gå grundutbildningen. Vidare anser Kronofogden att behovet av att reglera utbildningen i lag bör övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Avsnitt 7.7.3

Kronofogden avstyrker förslaget om ett generellt undantag för arbete i ringa omfattning då den föreslagna ordningen framstår som omotiverat tillkrånglad. Enligt Kronofogdens bedömning är det effektivare med en ordning där den som ska arbeta i ringa omfattning inte omfattas av lagen. Det åstadkommer man smidigt genom att endast nyanställda med tillsvidareanställning omfattas av skyldigheten att gå grundutbildningen. En sådan gränsdragning ligger dessutom i linje med delegationens förslag om att konsulter, som i regel också arbetar en begränsad tid hos myndigheten, inte ska omfattas av lagen.

Avsnitt 7.3.1 och avsnitt 9.5

Kronofogden anser att utbildningen bara ska omfatta nyanställda. De risker som delegationen ser med att inte alla omfattas av den nya grundutbildningen – att effekterna av utbildningen försvagas och att chefer gör fel i förhållande till grundläggande rättsprinciper – kan enligt Kronofogdens bedömning hanteras genom fortbildning och kompetenshöjande insatser. Dessutom kommer grundutbildningen, enligt delegationens bedömning som Kronofogden delar, finnas tillgänglig på en elektronisk lärplattform för myndigheter att anvisa anställda att ta del av vid behov. Därigenom kan utbildningen användas behovsanpassat inom respektive myndighet.

Avsnitt 8.2

Kronofogden avstyrker delegationens rekommendation om fyra delmoment då det föreslagna innehållet inte är tillräckligt avgränsat till den teoretiska överbyggnad rörande statstjänstemannarollen som är gemensam för samtliga statsanställda. Innehållet behöver avgränsas ytterligare för att grundutbildningen ska bidra till hög kvalitet och effektivitet i den statliga verksamheten. Enligt Kronofogdens bedömning ger det bättre effekt om respektive myndighet tillhandahåller utbildning med praktiska inslag som till exempel rör arbetsmiljö, risker och hot samt tillämpning av den statliga värdegrunden i den statsanställdes vardag. Myndigheters verksamheter är skiftande och att statsanställda består av flera kategorier av yrkesroller med olika utbildningsbakgrund. Det finns därför risk att utbildningen inom dessa områden blir för generell och därför inte kan omsättas i de statsanställdas eget arbete.

Avsnitt 9.2.3, avsnitt 9.3.3 och avsnitt 9.4.3

Kronofogden anser att grundutbildningen ska genomföras endast genom e-utbildning eftersom det är en ändamålsenlig utbildningsform och fysiska möten är omotiverat kostnadsdrivande. Vidare avstyrker Kronofogden förslaget om att en del av grundutbildningen ska genomföras i geografiska områden med deltagare från olika myndigheter. Kronofogden avstyrker också förslaget om att den myndighet som ska tillhandahålla grundutbildningen får utse personer som anordnar och leder de fysiska mötena.

Yttrande

Datum
2021-03-22Dnr
KFM 1068-2021

Som framgår i avsnittet ovan anser Kronofogden att den gemensamma utbildningen ska avgränsas till den teoretiska överbyggnad rörande statstjänstemannarollen som är gemensam för samtliga statsanställda. Självstudier i form av e-utbildning med modern funktionalitet är ett lämpligt format för denna typ av utbildningsinnehåll. Respektive myndighet kan sedan följa upp den gemensamma kunskapsgrunden som självstudierna ger med digitala diskussionsgrupper för nyanställda inom sin myndighet. Därigenom skapas bra förutsättningar för kompetensutveckling genom verksamhetsnära erfarenhetsutbyten, diskussioner och handledning.

Kronofogden ser ett värde i lokala nätverk där statsanställda från olika delar av statsförvaltningen får möjlighet att träffa varandra. Däremot är det inte motiverat att utforma grundutbildningen i nätverksskapande syfte då de nyanställda sannolikt har sitt huvudsakliga fokus på att lära sig sitt eget arbete och skapa ett nätverk inom den egna myndigheten. För det fall delegationens förslag om möten över myndighetsgränserna ändå genomförs anser Kronofogden att dessa möten kan ske digitalt.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Christina Gellerbrant Hagberg. Verksjurist Johanna Edner har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde Cecilia Hegethorn Mogensen, rättschef Ulrika Lindén, kommunikationsdirektör Anna Bergqvist och verksamhetsstödsdirektör Arwid Dahlberg deltagit.

Med stöd av Kronofogdens beslut om åtgärder för att motverka spridning av det nya coronaviruset undertecknas beslutet inte.

Christina Gellerbrant Hagberg

Johanna Edner